

Gebed

God,

Wat anders was, is nu normaal. We vinden een weg. Alleen of samen, maar bovenal vinden we U. Zo anders als U bent, komt U nu als vanzelfsprekend langszij. U bent er. Meer dan ooit. U geeft ons de liefde en kracht die we gebruiken kunnen. Dank U Heer, voor uw aanwezigheid. Amen

Bijbeltekst: Joel 3: 1-5

Hoe zal het straks zijn? Als oude mensen dromen dromen en jongeren visioenen zien, dicht de profeet Joel. Ik vind het één van de mooiste teksten in de Bijbel. Vooral omdat je er zoveel bij kunt fantaseren. In het rijk van God zal alles mooier, beter, rechtvaardiger en gezonder zijn. Maar hoe zit dat op de korte termijn?

Ik kan fantaseren hoe we straks weer samen vieren op zondag. Tegelijkertijd weet ik niet hoe het zal zijn. Nu de kerken leeg zijn, worden we gedwongen na te denken over de betekenis van het geloof zoals dat in die kerken wordt gevierd om straks weer verder te kunnen na deze crisis.

Lege kerken zijn misschien wel een beeld van de leegloop en symbolische holheid van de kerk van deze tijd, las ik bij de tsjechische theoloog Tomas Halik. En paus Fransiscus nam alvast een voorschot door te stellen dat de kerken in coronatijd als een veldhospitaal zouden moeten zijn. Midden in de frontlinie, zoekend naar de eerste oplossingen om de gewonde te verzorgen.

Dat soort uitspraken vragen inderdaad om overdenking. En ik vraag mij af; hoe komen we uit deze tijd waarin we elkaar niet bereiken kunnen? Maar ik weet dat ik ook dat niet stellen kan, want we bereiken elkaar wel, misschien wel meer dan ooit. Alleen op een andere manier dan we gedacht hadden. Er zullen straks gemeenteleden wegblijven, er zullen wellicht anderen terugkeren. Ik kan het niet overzien en er dus niets over zeggen, maar ik zie wel dat er openingen zijn gemaakt. Er kan meer, we zijn ons bewuster, we realiseren ons dat zaken anders gaan.

Een epidemie zoals Covid is, maakt heel goed duidelijk hoe we in het leven staan. Het legt direct onze tekorten bloot en dwingt ons daarover na te denken. Natuurlijk werd er al jaren geroepen om minder individualisme, waren er klokkenluiders en enkelingen die aan de bel trokken om het milieu, maar dat was eigenlijk nog steeds een ver van ons bed show. Scholieren en studenten; die protesteerden wel. Daar hoefden wij ons niet druk om te maken. De synode, die regelde wel; daar hoorden wij later de uitkomst wel van. Je wilde het misschien niet zien, was te druk met je eigen huishouden. Had er de tijd, geld of kracht niet voor en dat begrijp ik, want ik deed er zelf ook aan mee. Ik vind het zelfs ook wel redelijk dat het niet gebeurde, maar het betekende ook dat we de ogen jaren lang gesloten hebben voor wat er werkelijk in het geding was; de aarde, de mens.

Maar de schepping is niet maakbaar en de mens nog steeds niet almachtig.

En nu staan we naakt en kwetsbaar voor een crisis die zijn weerga niet kent.

We zullen er lessen uit moeten trekken. We zullen veerkracht moeten tonen. We zullen straks dapper moeten zijn.

Als kerken hebben we te lang in onze schulp gezeten. Waren we te lang bezig met het behouden van wat eens was. Naief of gewoon niet beter wetend, preekte ik jarenlang tegen het individualisme. Riep ik jarenlang dat ik trots was op mijn gemeente die omzag naar elkaar.

Nu begrijp ik dat we nu pas op de kern van ons geloven stuiten. De motieven waaruit we nu handelen, vieren en omzien naar elkaar zijn de pit van ons geloof. En die pit is veel rijker en groter en mooier dan ik ooit had kunnen dromen.

De lessen die we nu leren zijn dat we aan elkaar kunnen raken door te benoemen wat echt van waarde is. De liefde, de angst, de zorgen worden vrij en open benoemd, galmend door de straat omdat er afstand tussen zit. De lessen die we nu leren zijn dat we vrijmoedig en blijmoedig zouden moeten vieren, met wat past op dat moment. Er is werkelijk niemand geweest die bezwaar heeft

gemaakt tegen het slotlied van palmzondag; leef met volle teugen. Omdat de meerwaarde en de zingeving van dat lied op dat moment bij de boodschap van die dag buiten kijf stonden. De mentaliteit van nood breekt wet opent ook deuren naar vrijmoedige omgang met bestuur. Nu de veiligheid in het geding is, is er niemand die bezwaar maakt tegen het verplaatsen van het dagelijks bestuur naar het zeskoppige moderamen. Natuurlijk is zij ten allen tijde verantwoordig verschuldigd aan de kerkenraad, maar we kunnen eenvoudigweg niet met zijn allen bij elkaar gaan zitten om besluiten te nemen.

En hiermee wil ik zeker niet zeggen dat we zo door moeten gaan als alles weer normaal is, maar de ruimte die we nu aan het verkennen zijn, geeft misschien ook de ruimte straks om een kerk te zijn als dat veldhospitaal; meer in de frontlinie, meer bij de behoefte van de mensen. En dat vraagt een dappere instelling. Want als alles straks weer bij het oude is, zullen we onszelf echt de vraag moeten stellen of we dat oude weer in alle facetten moeten oppakken.

In de tijd voor corona riepen we altijd wel dat wij als kerk een kracht in ons hadden liggen, maar het was voor buitenstaanders moeilijk om die te ontdekken. Nu ligt die kracht aan de oppervlakte. De manier waarop wij omgaan met de troost, de hoop, de liefde en de zin in het leven is nu overduidelijk aanwezig. Of, kort door de bocht gezegd: nood leert bidden.

Durven we straks de aanpassingen te maken of na te denken over hoe we die kracht aanwezig laten blijven? Hoe we de grote woorden van ons leven met elkaar blijven delen? Durven we te fantaseren over een wereld waarin God voor het oprapen ligt? God, die zichtbaar wordt in de mensen die solidariteit en opofferingsgezindheid tonen? Hoe vinden wij de vertaalslag naar Gods liefde voor iedereen?

Ik weet het ook nog niet precies. Ik ben nog aan het zoeken naar wegen om staande te blijven, om vooruit te denken en om als gemeenschap vitaal te blijven.

Maar ik denk over de toekomst na omdat ik sporen heb gevonden van een nieuwe manier van geloven. Omdat ik bespeur dat er nog veel meer te vinden is in onze kerken dan we al dachten te bezitten. Ik durf dromen te dromen omdat ik voel dat er iets te halen valt wat ons nu geschonken wordt. Ik zoek en denk omdat ik me gesteund weet door God, zo gigantisch onzichtbaar aanwezig, zo fantastisch in nood nabij.

Amen

Lied: Een toekomst vol van hoop, Sela op het album 'thuis' (in elk geval op Spotify, duurt zeker 5 minuten)

Zegen

Moge God, die erbij is als de zon opgaat en ondergaat
en als je de zee oversteekt,
onderweg je schreden richten.

Moge God, die je nabij is als je zit
en als je staat,
je met liefde omringen
en je bij de hand leiden.

Moge God, die je wegen kent
en de plaatsen waar je uitrust
bij je zijn in je taak op aarde
het goede nieuws zijn dat je deelt
en je op de eeuwige weg leiden.